

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő: Kiadó laptulajdonos:

Rudnyánszky Gyula. László József.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

TAVIRATOK.

Kossuth Lajos Tivadar Budapestén.

Budapest, jul. 9. Kossuth Lajos Tivadar ma reggel 9 óra 55 perckor a déli vasut gyors vonatával a fővárosba érkezett. Kossuth Lajos Tivadart bátyja, Ferenc és Bussits Antal felügyelő, állomásfőnök fogadták. Kossuth Lajos Tivadar ezután bátyjával kocsibaült s hazahajtatott. Kossuth Lajos Tivadar ma délután látogatást tett bátyja kíséretében a függetlenségi pártkörben, a hol lelkesült ovációban részesítették. Kossuth Lajos Tivadar pár napig maradt a fővárosban.

Fejérváry Ischlben.

Ischl, jul. 9. Fejérváry báró miniszterelnök ma részt vett a délutáni udvari ebéden.

Kriegner nem öngyilkos.

Stebcsztopol, jul. 9. Koholt azon hír, hogy Kriegner altengernagy megölte magát.

Ferradalom Tifliszben.

Tiflisz, jul. 9. Ma, a midőn több munkást leaktartak tartóztatni, bombát dobtak, melynek robbanása egy rendőrtisztet megölt és kettőt megsebesített. A városban nagy az izgatottság. Az összes boltok csukva vannak. A lapok megjelenése szünetel. Az üzleti forgalom megszakadt.

Ráth György temetése.

Budapest, jul. 9. Nagy részvét mellett szentelték be ma délután Ráth György főrendnek az iparművészeti társulat elnökének holttestét, az iparművészeti muzeum palotájában. A gyászpompával ékesített előcsarnokot, a hol a ravatal állott előkelő diszes közönség töltötte meg, melynek soraiban ott voltak a művészirő és tudományos világ jelesei. A beszentelést Stieber Vince apátplébános végezte nagy segédlettel és a kórus megható gyászéneke után Alpár Ignácz az iparművészeti társulat alelnöke szép beszédben bucsuztatta el a halottat. Utánna még Radács Jenő iparművészeti muzeumi igazgató mondott megleghangu bucsuztatót. A holttestet még este a trencsénmegyei Melesiczre szállították, a hol holnap délután lesz a temetés.

Közvetlenül a beszentelés előtt egy kis szerencsétlenség történt a csarnokban. A temetkezési vállalat egyik embere, mikor megakarta gyujtani a kandelláberben a borszeszt azt kiöntötte, a mitől a koszoru szalagjai meggyultak. A temetkezési vállalat embere

súlyosan megsebesült. A tüzet, mielőtt nagyobb kárt okozott volna, eloltották.

A megboldogult Ráth György elhalálozása alkalmából több oldalról hivatkozás történt azon incidensre, a mely közte és dr. Térey Gábor közt a Rembrandt képeladása alkalmából merült fel, ugy az erre vonatkozó híresztelések, mint a más alkalmából merült hírek dr. Térey Gábor osztályigazgató működését oly szinteren tüntették fel, mintha néki az országos képtár, illetőleg a szép-művészeti muzeum teendőnek ellátásában döntő szerepe volna. Ezzel szemben illetékes helyről kijelentik, hogy a nevezett országos intézet ügyének irányítása, egyedül dr. Krammer Ernőt az országos képtár igazgatóját illetik meg.

Ismeretlen öngyilkos.

Budapest, jul. 9. Ma reggel hat óra tájban a Wesselényi-utca 4. számú ház negyedik emeletéről leugrott egy jól öltözött középkorú férfi és nyomban meghalt. A rendőrség csak azt tudta megállapítani, hogy Piller József a neve. Bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

Felolvasás az örményekről.

Budapest, julius 9. A jövő hónapban a berlini, müncheni és bécsi antropológiai társaságok Salzburgban kongresszust tartanak, melynek napirendjére ki van tűzve dr. Hermann Antal tudós hazánkfianak felolvasása a magyarországi örményekről és a szamosujvári örmény muzeumról.

Ferenc Ferdinánd.

— július 10.

A konopisti kastély fenséges lakója meglehetősen titokzatos alak. — Látszólag mivel sem törődik mással, mint szerelmes asszonyának, Kotek Zsófinak a szép szemével. Időnkint mégis az a hír támad s komoly jelenségek is ezt látszanak igazolni, hogy a trónörökösnek nagy, mondhatni igen súlyos befolyása van a Burgban s ő ezt a befolyását soha sem mulasztja el érvényesíteni, valahányszor az öreg királyt vissza kell tartani, amikor a magyarok követeléseit már-már teljesíteni kész.

A Ferenc Ferdinánd alakját környező rejtélyesség fátyolát most föllebbenti egy berlini ujságéikk, amelyet félreismerhetetlenül irányzatos szándékkal tettek közzé.

Ez a közlemény meglehetősen érdekes és meglepő dolgokat mond el a magyar trón leendő uráról. Oly harcias szándékokat és terveket tulajdonít neki, aminők az ifju Ferenc József keblét dagasztották — 49 előtt. A trónörökös a magyar válságot napoleoni önérzet magaslatáról szemléli; a berlini lap

közleménye szerint a válság eddigi kezelését merő ostobaságnak tekinti.

Körülbelül az lehet a véleménye, hogy a mostani alkotmányosdi veszendőbe viszi az osztrák császárság autokrata hatalmát Magyarországon, ebben a meghódított tartományban, amelyet — ezt is hallottuk már — minden ötven esztendőben fegyverrel kell leigázni.

Nines módunkban megközelítőleg sem ellenőrizni, hogy ez a fölfogás csakugyan a trónörökösnek az álláspontja e? Tény azonban, hogy a tulzó osztrák urak és katonai méltóságok közül számosan nincsenek megelégedve Ferenc József engedékenységével. Az ősz uralkodó alkotmánytiszteletét vélik ők engedékenységnek. Ezek a Kampf und Trotz emberei. Ezek csoportosulnak most mind határozottabban az ifju és tettekre sz trónörökös körül. A trónváltás bizonyosan ezeknek a kedvenc eszméje. Bizonyára arról álmodoznak, hogy a magyar koronázásra csillogó szuronyok élén, a Radecky-induló hangjainak kíséretében masiroznak majd be Magyarországra.

Sötét képet, nagy és megrázó küzdelmek prespektíváját kellene megfestenünk, ha ezek a berlini örültségek a trónörökös ur őfelségének követendő uralkodói programját tennék. Erről azonban szó sem lehet. A pusztá töltetés ellen is tiltakozunk, hogy valaki — Habsburg vagy nem Habsburg — ilyen eszmékörrel és érzülettel közelíthesse meg még egyszer Szent István trónusát. De nem is lehet, hogy Ferenc Ferdinánd lelkében ilyen tervek érlelődjenek. Utóvégre ő is tanult történelmet. Így tehát tudván tudja, hogy Magyarország leigázása egyetlen Habsburgnak sem sikerült; oly lángésznek és uralkodói nagyságnak sem, minő a kalapos király volt és oly kiméletlen akaratörnek és kemény szívnek sem, aminőnek az ifju Ferenc József a negyvennyolcas időkben mutatkozott.

Azóta nagyot fordult a világ. A francia császárság megszűnt. A német császári hatalmat megfékezte a német népakarat. A muszka abszolutizmus, minden autokrata hatalomnak éltető ereje, rettentő, véres tusában küzd enyészéttével. A kor nem kedvez a meglevő abszolutizmusoknak sem. Annál kevésbé alkalmas új önkényuralmak létesítésére. Az államok életében mindenütt a népakarat lett a hajtóerő, amely mindeneket mozgató ragad vagy lerombol: trónokat emel diadalmas karján és trónokat üt le a porba.

Jobb sugallatunk elutasítja a föltevését is annak, hogy a trónörökös, akit szeretettel várunk, ha majdan ideje a természet rendje szerint elérkezik, haraggal és baddal támadjon reánk. Senki sem szokott korbácscsal

Gőzmosóda

Debrecen, Széchenyi-utca 42.

Telefon 323.

Gyűjtő-kocsi.

menni oda, ahol kitárt karok várnak reá. Ám ha akár ő, akár más, mégis rászáná a fejét, hogy tultegye magát Magyarország törvényein és alkotmányán, akkor erős és hit birodalom helyett találja fog országot, amelyben egyetlen polgár sem fogja elismerni törvényes urának.

A talaj megingott.

— jul. 10.

Oroszországból egyik rémhír kergeti a másikat.

Azt jelenti a hivatalos távirat, hogy a Kaukázusban általános fegyveres felkelés készül. Ezzel a lakosság. Ehhez a hírhöz hozzáfűzik azt is, hogy Tiflisben már napok óta zavarok vannak.

A Kaukázusban már régóta állandóan energikus állapotok uralkodtak. Egyik politikai merénylet követte a másikat s csak rövid idővel ezelőtt történt, hogy Kaukázia kormányzója, Galiczin herceg is súlyosan megsebesült egy merénylet alkalmával.

Batumban és Bakuban ismételtén véres mézárások fordultak elő. Az orosz kormány ráusította a mohamedán lakosságot az örményekre és a Kaukázusban valóban magasan lobogtak a hatóság által szított polgárháboru lángjai.

A Kaukázusban kikört zavarok és lázadások okai első sorban az orosz kormányának az örményekhez való viszonyában keresendők. Már Lobanov herceg kijelentette a törökországi örmény-mészárások idején, mikor Angolország Oroszországnál tudakozódott, vajon hajlandó-e intervenálni, hogy: Nekünk szükségünk van Örményországra, de csak örmények nélkül. Az örmény forradalmi propagandára vonatkozólag határozottan elmérgesítő hatással volt Plehwe erőszakoskodása, aki 1903-ban elkoboztatta az örmény egyház vagyonát. Az Etsmidzin kolostorbeli egyházi kincs pedig nem is volt az oroszországi örményeké. Makarij örmény katolikus (patriárka), mikor 1903. szeptember 18-án elvették tőle az örmény egyház kincseit, figyelmeztette azokat a tisztviselőket, kiket Plehwe rendeletének végrehajtásával megbízott, hogy a letétek főleg osztrák, hollandiai, angol és amerikai örményektől származnak. Az önkormányzat, — tette hozzá, csak ezeket a rendjeleket adományozta nekem, melyeket most is viselek. Vigyék el hát ezeket is, mert nekem nem kellene többé.

Ettől a pillanattól kezdve nem szüntek meg Örményországban a zavargások. Hiába igyekezett Plehwe az örmény egyház függetlenségének elnyomásával 1903. novemberében a forradalmi mozgalmat elfojtani. Annál erősebb lett az, minél jobban igyekeztek elfojtani, úgy hogy a mostani kormányzó, Galiczin herceg, 1904. februárjában azt a kétségbeesett ajánlatot tette kormányának, hogy Kars, Erivau, Susa és Tiflisz kerületek lakosságának legnagyobb részét telepítsék le Szibériába. Ezt a tervet azonban már nem hajtották végre, mert időközben bekövetkeztek a manduországi rettenetes katasztrófák.

Az orosz helyi hatóságok — mint már említettük — ezután megkísérelték az örmények és mohamedánok közötti polgárháboru szításával a mozgalmat másfelé terelni. Csakhogy ez valószínűleg nem sikerült egészen. Világos, hogy a feketetengeri hadihajóraj lázadása mely a Potemkinen tört ki s mely által azokban a tartományokban is nyilvánvalóvá lett a cárizmus tehetetlensége, közvetlen okozója volt az általános felkelésnek.

A Kaukázus általános fellázadása Oroszországra nézve igen súlyos csapás. A Kaukázus, jobban mondva a kaukázusi tartomány leginkább hegyvidék s harcias törzsek lakják. Az egész tartománynak hat millió lakosa van, kiknek csak egy ötöd része orosz. A történelemből ismeretes, hogy Kaukázus meghódítása Oroszországra nézve a legnagyobb nehézségekkel járt s hogy az oroszoknak 43 évre volt szükségük, míg a hegyek lakóit a cár hatalma alá birták hajítani. Ki kell emelni még azt is, hogy a Kaukázusban élő oroszok legnagyobb része

nem görög keleti, hanem görög-katolikus, szóval az örményekkel egy vallásu.

Kaukázus megfélemezése a mai viszonyok között Oroszországra nézve a legnehezebb feladatok egyike s a csári birodalom a legkomolyabb eseménynek tekintendő.

A gyógyítás megbélyegzés?

— jul. 10.

Az igazság olyan, mint a lavina, utjában egyre nő.

Az iskolaorvosok és a pedagógusok évtizedek óta küzdenek szóban és írásban az iskolai higiéné bizonyos alapvető igazságai mellett, de azok egy tizedrésze sem ment még át a gyakorlati életbe.

Utjukban áll a megszokás hatalma, mely a sablontól való eltérést lehetetlenné teszi, még a jobb meggyőződés ellen is.

Nagy, nehéz munka után fog csak sikerülni a sok évszázados rossz szokást, a megszokott veszedelmes gyakorlatot jobbal, ujjal feleserélni, s olyan viszonyokat teremteni, a melyek segítségével az egészségnek káros behatásokat ki lehet kerülni.

Az iskolaegészségügy bajnokai pl. kimutatták, hogy a túlterhelésnek egyik legnagyobb előidézője az órarend, mely a szellemi elfáradás törvényeit nem veszi figyelembe.

A tanórák közé ékelte tornajáték káros hatására mi is gyakran rámutattunk.

Változtattak-e azért egy jottányit is az órarend-sablont?

Az igazgatók kijelentették, hogy változtatni nem lehet, tornázni délelőtt kell, s a fővárosi gyermekekre a torna a helyett, hogy üdítőleg hatna, ellenkezőleg, terjeszti, fokozza az elfáradást.

Alapos kísérletek igazolták ezt, de melyik igazgató hallgatott reá?

Minden marad a régiben.

A ragályos betegségekkel is így vagyunk. A tüdővész gyermekekkel egészen másképp kell bánni, mint az egészséggel, a tüdővész gyermek jelenléte Damokles kardja osztálytársainak.

Ki törődött a tüdővész gyerekekkel mindmáig.

Az pedig igazán elemi követelmény, az orvosok unostig hangoztatták, hogy az iskolának a tüdőbetegsége gyanus gyermekeket meg kell vizsgáltatnia, erre való az iskolaorvos. Csak nemrég követelték Párisban, hogy iskolaorvos nélkül iskola el nem lehet. Ha aztán a gyermek betegségéről annak fertőző természetét konstatálja az orvos, mi annál természetesebb, mint hogy a szülőt erre figyelmeztetve, gondoskodás történjék az izolálásról. Az ilyen beteg jelenléte veszedelem az egész osztályra, — s a beteg gyereket először is egészséggé kell tenni, aztán, vagy vele párhuzamban nevelni. De első az egészség!

Az izolálás embertelenség? A gyógyítás megbélyegzés? A betegség szegény?

Ki hallott még ilyen képtelenséget? Pedig nyilvánosan hangoztatták s éppen akkor, mikor akadt felső hatóság, a mely elvégre meghallotta az iskolahigiénikus évtizedes panaszszavát és gondoskodott arról, hogy az iskola végre törődjék, humanisztikus érzéssel a növendékeiről, az iskola ne csak klasszifikáljon, büntessen és a halálba kergessen, hanem növendékei testi és lelki fejlődését is szívében hordja, legyen a tanító apa helyett apa, szerető barát, nevelő és ápoló egy személyben.

Egyház és iskola.

Presbiteri gyűlés. Az ev. ref. egyház presbiteriuma tegnap délelőtt tárgyalta mult-kori gyűlése tárgysorozatának néhány elintézetlenül maradt pontját. Dr. Pezskó Ernő új presbitert eskették fel. Sajnálattal vette tudomásul az egyháztanács Sáfrány Lajos tanárnak lemondását, akit tudvalevőleg Nagyváradra igazgatónak meghívtak. Helyébe megválasztották Uray Sándor püspöki s. lelkészt. A felsőleányiskolai igazgatótanács végzését Nagy Gyula tanárnak a nevelés-tani tanszékre való áttétele tárgyában a gyűlés helybenhagyta. Továbbá még néhány szabadságolási kérvényt intéztek el.

NAPI HIREK.

A Knyaz Potemkin.

Kávóházi párbeszéd két jólétesült között.

A: Hallotta?

B: Nem. Hol van?

A: Potemkin, a bolygó kísértet leszerelt. Constancban van.

B: Na hallja, ilyet mondani! Ezt a hírt már rég letárgyalták. Akkor az én értesülésem biztosabb. Potemkin a Central News szerint alig ment pár kilométert Odesszától.

A: Szó sincs róla. Hogy lehetne ez? Hisz annyi bizonyos, hogy a kaukázusi partok közt van.

B: Maga kis naiv. Ezt ezer távirat cáfolta meg. A legfrissebb hírek szerint a Fekete tengeren látta egy bárkás a Potemkint.

A: Az a Potemkin csak potemkia hajó lehetett.

B: Már pedig ez nem lett megcáfolyva. Az én Potemkinem nem potemkin, az igazi Potemkin.

A: Potemkinezheti maga a Potemkinjét. Snasz Potemkin a várnai kikötőbe evezett már eddig.

B: Hallja, hogy mer maga velem vitakozni, mikor a hajó nevét sem tudja. Nem Snasz Potemkin az, hanem Knyaz Potemkin.

A: Hiszen az olyan mindegy. Fő, hogy hol van! A bolgár parton van.

B: Dehogy, a török parton.

A: Csak azért is!

B: Csak azért sem!

A: Egyáltalán minek olvas maga újságot, ha nincs ítélőképessége, emlékezőtehetsége.

B: Csak ne sértessen. Magáról felteszem, hogy egyáltalán újságot sem tud olvasni.

A: Ilyen szemtelenséget mondani nekem. Ha szabadna kérdeznem, megtudná mondani ki volt az a Potemkin, a kiről azt a hajót elnevezték?

B: Most megfogtam. Az nem „ki” volt, hanem „mi.” Az egy orosz falu volt. A Potemkin falu: Katalin cárnő kedvenc faluja.

A: Hahaha! Nagyon jó, nagyon jó. Óriási. Magával többet nem fogok vitakozni.

A: Szerencséjének tarthatja, ha tölem híreket hallhat.

B: A maga hírei! Azok sokat érnek. Maga szerint Potemkin még mindig bolyong a tengeren, pedig minden kis gyerek tudja már, hogy megadta magát, fogságban van.

A: Lárifári. Potemkin nem fél senkitől. Nem hódol meg senkinek. Büszkén halad előre.

B: Ha szene, meg elesége volna.

A: Van neki. Egész biztosan tudom, hogy Potemkin elérte Bukarestet, sőt el is hagyta.

B: Komolyan beszél? — Lehetséges volna ez?

A: Természetesen. Knyaz Potemkin egyenesen Magyarországra felé tart.

B: Micsoda? Magyarországra felé? Csak nem talán Pozsony...

A: Sőt! Félfüllel arról értestültem, hogy Pozsonyban fog szentet felvenni. Most jut eszembe, ma reggel láttam két fehér-ruház matrózt. Talán már meg is érkeztek.

B: Nagyszerű! Banzáj: Azaz, hogy par-
don... majd elszóltam magam. Hurrá!
Magam is láttam ma már egész esomó mat-
rózt a városban. Nem gondolná, hogy ki-
mehetnek a Duna partra, meggyőződni...

A: Hogyne. Siessünk. (Kiruhannak a
Dunához, hol a tulsó partról a két dunai
monitor zászlójeleket vált az innenső partou
veszteglő „Pozsony“ gyorsasavargózással.

— **Országos tüzoltó ünnep.** A sze-
gedi országos tüzoltó kongresszusra és ver-
senyre, melyet a jövő hónap 12—15-ike kö-
zött tartanak meg, nagyban folynak a je-
lentkezések. Különösen sokan jelentkeznek a
versenyekre, melyeknek értékes díjait Sze-
geden közszemlére állítják. A nagygyűlésen,
mely a szegedi városháza dísztermében lesz,
felváltva Széchenyi Viktor gróf és dr. Óváry
Ferenc orsz. képviselő fog elnökölni. A kon-
gresszuson fontos tüzoltói szakkérdéseket vi-
tálnak meg.

— **Az új kath. népiskolai tanterv.**
A magyarországi latin és görög szertartású
rom. kath. népiskolák tanterve, amelyet a
kath. tanügyi tanács dolgozott ki, és a püs-
pöki kar jóváhagyott, most hagyta el a
sajtót. A tanterv — tíz év munkájának a
gyümölcse — három részből áll. Az első rész
a népiskola célját szabja meg s kitűzi a
tárgyakat a cél megvalósítására. A második
rész a részben osztott iskolák tantervét fog-
lalja magában. Ez a tulajdonképpeni maxi-
mális tanterv. A harmadik rész az osztatlan
(egytanítós) és két részre osztott (kéttanítós)
iskolák tantervét tartalmazza. Ez a mini-
mális tanterv. Nevezetesen a tantervben az,
hogy az osztatlan iskolák számára az u. n.
párhuzamos tanmenetben adja az anyagot.

— **Munkások fenyegetőzése.** Teg-
nap éjjel három surranó „szervezett szociá-
lista“ minekutána jól körültekintett az utcán,
egy veres plakátot ragasztott ki Debrecen
utcainak sarkaira. A veres papírnak „Figye-
lem“ a címe és arról szól, hogy a városi
tanács a rendőrfőkapitány útján beszüntette
a kőműves-sztrájkját. A plakáton a „deb-
receni szociáldemokrata pártvezetőség“ van
aláírva és felhívja a város közönségét, hogy
lépjön közbe a sztrájkjánya visszaállítására.
Ha ez nem történne — így van a plakáton
— ebből kifolyólag Debrecen összmunkás-
sága elvállalta a szolidaritást az építőmun-
kásokért és kész általános sztrájkba (ez óriási
betűvel van a veres papíron) lépni a sztrájk
szabadságáért, a mi igen káros lenne Debre-
cen városára. A munkásságnak ez a sztrájkjal
való hencgeése, fenyegetőzése már ugyan-
csak unalmas és ennél mindenestire többet
érne a hasznos és komoly munkálkodás.

— **Az újságok utcai elárúsítása.**
Mint hogy az utóbbi időben el volt terjedve
az a hír, hogy a belügyminiszter el akarja
tiltani a lapok utcai elárúsítását, tegnap délután
az Újságelárúsítók Onképző- és Onsegélyző-
Egyletének egy tíz tagú küldöttségé jár
Kristóffy József belügyminiszternél. Kristóffy
azt válaszolta a küldöttségnek, hogy ilyen
intézkedésről szó sincs s nincs is szándék a
kolportázst betiltani ellenben igenis szabályozni
akarja a lapok utcai elárúsítását, s a vissza-
éléseket megszünteti. Így például a gyerme-
keket s az undorító betegségben szenvedőket
el akarja tiltani a lapelárúsítástól, valamint
véget akar vetni egyéb visszaéléseknek is, a
melyet néhány lap elkövet; így például le-
hetetlennek kell tenni, hogy a közönséget fél-
revezessék oly szenzációk hirdetésével, a
melyekről egy szó sincs benne a lapban. A
kolportázst szabályozásánál egyébként meg
fogja hallgatni az egyesület véleményét is. A
küldöttség megnyugodva távozott a minisz-
tertől.

— **Rákosfalva — Rákosmező.** Buda-
pestről írják: A rákosi közművelődési és
jótékonyági egyesület hosszabb beadvánnyal
fordult a főváros tanácsához, amelyben azt

kéri, hogy Rákosfalvának (X. kerület) adja
vissza régi históriai nevét: Rákosmező t. —
Kérelmét az egyesület azzal okolja meg, hogy
a történelmi emlékek és hagyománybeli ada-
tok egész raja fűződik Rákosmezőhöz, ame-
lyet csak a kores szokás nevezett el utóbb
Rákosfalvának.

— **Vigyázatlan kocsis.** Sebes vág-
tatva hajtott végig tegnap este a Hatvan
utcán Gulyás József 23 számú bérkocsis,
miközben vigyázatlanul elgázolta egy Tan-
nenbaum nevű Hatvan utca 31. szám alatti
lakos 5 esztendőes gyermekét. A kocsis ész-
revette a szerencsétlenséget, de hogy a bünt-
tetést kikerülje közibük csapott a lovagnak
és tovahajtott. A gyermeknek apróbb surló-
dásokon kívül súlyosabb sérülései nincsenek.

— **Botrány.** A Kossuth kávéházban
nyakalta az italt Angyal Károly tégla kert-
ben lakó földmunkás egy másik társával.
Ivászati közben valami felett összeveszett a
két atyafi és nagy botrányt rendezett. A
rendőr esendire intette őket, hanem Angyal
Károly csak azért sem hagyott fel a vesze-
kedéssel és részeg fővel leszádta, legyalázta
a rendőrt is aki ezért a berzenkedő magyart
bekísérte a központra.

— **Matuska, mint gróf és mint báró.**
Ezelőtt három évvel nagy feltűnést keltett az
országban a lipótvármegyei aljegyző, gróf
Matuska László dolga. Hatvanban letartóz-
tatták, mert kiderült, hogy hamisított vasuti
szabadjeggyel utazott. A további nyomozás
kiderítette, hogy egyéb bűn is terheli, ha-
misított államiudományi diplomával került
az aljegyzői tisztségre, sőt még a grófi címe
is hamis volt. Házasságát is érvénytelennek
nyilvánították, mert erre vonatkozó összes
okmányait is hamisította. — A büntetés elől
megszökött s azóta hír sem hallatszott róla
mostanáig. Mostan azonban pozsonyi tudó-
sítónk azt írja róla, hogy a esendőség letar-
tózta a mosonmegyei Kőpecsényben, ahol
báró Adrián néven községi segédjegyző volt.

— **Bachát Dániel beiktatása.** Bachát
Dánielt, az ág. hitv. ev. bányakerület új
püspökét október hó 4 én fogják ünnepe-
lyesen beiktatni hivatalába.

— **Rabbi választás a pesti hitköz-
ségénél.** A pesti zsidó hitközség képviselőtes-
tülete tegnap délelőtt látogatott közgyűlést
tartott Weinmann Fülöp udv. tanácsos alelnök
vezetésével. A mai közgyűlés tárgya volt
két rabbi kijelölése. A kiket aztán a hitköz-
gyűlés elé terjeszt jóváhagyás végett. A köz-
gyűlés megnyitása után az elnök szóp sa-
vakkal elparentálta a múlt héten elhalt Lol-
lák Lázár rabbit, a kinek helyébe a jövő
őszkor választanak rabbit. Ma csak elhunyt
dr. Kayserling és dr. Weiszbürg rabbi helyett
választanak rabbiakat. Az elnök ezután
előterjeszti, hogy az elnökség meghívására a
következő rabbi tartottak próbaszónoklatot,
a kik választás alá is kerülnek. Dr. Fischer
Gyula (Prága), dr. Kecskeméti Lipót (Nagy-
várad), dr. Handler Sándor (Lugos) és dr.
Pollák Miksa (Sopron). Jeleni továbbá, hogy
a szabályok értelmében titkos szavazással
egyszerre két rabbi választandó, a kiknek a
szavazatok abszolút többségét kell elnyerni.
Ezután szavazásra került a sor. Beadott
összesen 103 szavazat egyenként két jelöltre.
Ebből dr. Handler 83, dr. Fischene 74, dr.
Kecskeméti 45 és dr. Pollákra 4 szavazat
esett, minélfogva az elnök dr. Handler Si-
mon lugosi és dr. Fisher Gyula prágai rab-
bikat mondotta ki megválasztottnak. Ezzel e
két kijelölt rabbi még nem megválasztott rab-
bija a pesti zsidóhitközségnek, mivel a sza-
bályok értelmében a hitközség közgyűlése
választja meg véglegesen a rabbiakat. E köz-
gyűlés jövő vasárnap, t. hó 16-án lesz, ami-
dön az összes hitközségi tagok szavazhatnak,
igen vagy nemmel, a szerint a mint elfogad-
ják az előjárásági közgyűlés jelölését vagy nem.

— **Tettenért tolvaj.** Tolvajlasi szán-
dékkal hatolt be az elmúlt éjjel Mazur Mi-
hály hetes Kone József Vár utca 3 szám
alatti lakos lakásába. A mákvirág a szom-

szédságban lakik és kileste mikor senki sem
volt otthon. Keresztül mászott a két háza-
elválasztó kerítésen és a nyitott ablakon be-
ugrott a szobába. Mielőtt azonban működé-
sét megkezdhetné volna az időközben ha-
zajlott Konek rajta ütöttek és lefűlelték. A
jó madarat bekisérték a központra, hol le-
zárták.

— **A párbaj áldozata.** Néhány héttel
ezelőtt megemlékeztünk, arról a botpárbajról,
mely a Tócsa kertben két téglagyári mun-
kás között lefolyt. A furesa viadal az egyik
munkásnak Laboda Istvánnak súlyos mag-
sérülésével végződött. A szerencsétlen ember
hatalmas ütést kapott ellenfelétől fejére. Esz-
méletlen állapotban szállították be a köz-
kórházba, ahol megállapították, hogy kop-
nyacsont repedést szenvedett s az orvosok
kevés reményt fűztek felépüléséhez, a mely
nem is következett be. A párbaj sebesültje
tegnap meghalt.

— **Egy fővárosi ügyvéd körözése.**
Budapestről írják. A budapesti kir. törvény-
szék elfogatási parancsot adott ki Dr. Erdős
Kálmán budapesti ügyvéd ellen, akit az a
gyanu terheli, hogy a Herold Vilmos és ér-
dektársainak örökösödési perében felvett
12000 koronából 3500 koronát jogtalanul el-
tulajdonított. Minthogy a terhelt az eljárás
során megszökött, a törvényszék felhívja az
összes bírói és közigazgatási hatóságokat,
hogy tartóztassák őt le s szállítsák a leg-
közelebbi kir. járásbírói vagy kir. ügyész-
ség fogházába.

— **Knyaz Potemkin.** Nomen est omen.
A Potemkin név következetesen megtréfálta
a muszka trónt. Nemcsak Potemkin-falvak
voltak tehát, hanem Potemkin-flotta is van.
Illetőleg volt, mert majdnem az egész oda-
lent fekszik a tenger fenekén, ahol csak-
ugyan nem fáj semmi.

Kevés hajója maradt a szegény cárnak
és abból a kevésből is a Knyaz Potemkin
egészen másként fog fel bizonyos elvi dolgo-
kat, semmint azt Miklós cár óhajtaná.

És úgy rémlik: Potemkin-hatalom maga
a cári trón. Potemkin-birodalom a rengeteg
Russia. Az egész óriás ország, — holott kez-
detben csak Potemkin-falvak voltak benne.

Második Katalin cárnőnek történelmi
ravaszú kegyence, Potemkin tábornok,
tudott ugyan csinálni kasirozott falvakat ka-
sirozott boldogsággal; de azt nem merte
volna hinni s hasem, hogy majdan egy róla
nevezett hadihajó nem kasirozott, hanem igazi
bombákkal fogja lángbaborítani Odessza vá-
rosát...

És így az a név, mely eddig a hajlá-
kony gerincek osztályának egyik legzem-
fényvesztőbb tagjára emlékeztetett: ezentul
az igazságért, a népért s a szabadságért vak-
merően szembeszálló, önfeláldozó hősiességet
fogja jelenteni.

Igy söpör el a história kis nagyságokat,
— szinte tréfásan. Meghagyta ugyan időtlen
időkig a Potemkin név dicsőségét, és ragyo-
gását, — de Potemkin tábornok meghalt,
ezuttal másodsor, végérvényesen és örökre.

× **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti,
festészeti és fényképnagyítási műterme Pisz-
toca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fénykép-
kiállítás a műterem kapubejárataánál levő ka-
rakatban.

× **Speciálista** férfi, fiu és gyermek-
szalmakalapokban Fekete Jakab férfi divat
kereskedő Debrecen.

**Az Arany Bika kávéházban min-
den este cigányzene.**

Nyílt-tér.

Kapható: az összes gyógytárakban, savanyuvíz kereskedésekben és Drogueria üzletben.

NYAVAJATÓRÉS!!

Ki nyavajatorés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot. Ingyen és bérmentve kapható szabad. „Hattyu gyógyszeriai“ által Majna-Frankfurt.

ANCELOTTI MULATO

az „Arany-bikában“

Előleges jelentés,

Folyó hó 30-án. Pénteken lesz

Angelotti igazgatónő első fellepte.

Uj:

Uj:

„Az akaratos asszony“ bohózat.

Hilda és Tilda

párdalosok.

Valamint az összes szerződött művészek fellepte.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

Debrecen, Kistemplombazár.

Angol blous zephyrek

Francia batistok

Mosó Grenadinok.

Székely férfi mosó sző-

••••• vetek •••••

Oriási raktára!

Világhírű

Pilseni Osforras

Debrecenben kizárólag az „Arany Bika“ szállóban a közönség kényelmére egy amerikai rendszerű sörhűtő épült, ami által mindennap, annak minden órájában, ép úgy mint Pilsenben teljesen friss sört szolgálnak.

Pilseni Polgári Sörfőződe

alapított 1842-ben.

LÁSZLÓ JÓZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK,
folyóiratok,
ÁRJEGYZÉKEK,
számlák,
ZÁRSZÁMADÁSOK,
BÁLI MEGHÍVÓK,
TÁNCRENDK,
FALRAGASZOK,
KÖRLEVELEK,
a legszebb kivitelben.
a „SZABADSÁG“
pol. napilap,
kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,
gyorsrajtóval felszerelt
KÖNYVNYOMDA,
hol mindennemű
NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a
„SZABADSÁG“
részére
jutányosan felvétetnek.

A
„SZABADSÁG“
a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

Egész évre . . . . 12 kor.
Fél évre . . . . . 6 kor.
Negyed évre . . . . 3 kor.

Vidéken:

Egész évre . . . . 20 kor.
Fél évre . . . . . 10 kor.
Negyed évre . . . . 5 kor.